

ikki so nógv til, tað vóru harðar treytir fyrri tí. Nersagt alt í »gráu bók« miðaði móti í sama. Tað kom bert ann uppá hvør, ið koyrlin hevði í hendi.

Tráðarmáðurin hevði ikki lov til at selja hús og tróð. Grein 27 segði, at um nakað í uppskotinum (gráu bók) bleiv forsumt, so kundi alt bliva upphæmt, utoan varsil og ganga yvir aftur til tað offentliga fyrri ein rímligan prís. Landvæðsins kommissjónin skuldi avgera prísinn. Sostatt komu allir at liva á einum ógviliga rýllandi botni.

Talarin endaði roða sína við at siga, at tað vildi gleitt hann, um Føroyingar vildu staðið saman um at gingið ímóti hesum verki: gráu bók.

J. Patursson tók undir við N. Debess og segði, at tað eisini vildi gleitt hann, um Føroyingar mótmæltu gráu bók. Hann helt, at tráðarmenn, kongsbøndur, dóðsmenn og uppsattar áttu at komið saman til fundar at tingast um jarðareformin. Tær ymsu treytirnar í jarðareforminum vóru fleiri enn »Egyptens plágur«, og hann noyðdist at nevna teir plágur. Lógin legði so nógvur treytil á tráðarmenn, at talarin ikki kundi fata, at menn vóru gingur inn uppá hana. Ognar-tráðarmáðurin skuldi eisini av við trøuna, um njósnararnir høvdu nakað at finnst at, men teir skuldu íó fáa erlatting, meðan leigutráðarmáðurin skuldi frá utoan erlatting.

Í landbrúksráðum kom ein danskur maður at sita. Teir báðir Føroyingar, ið komu at sita í tí, verdu ikki so frætt stillaðir sum húsakallar; teir kundu einki, teir vóru ikki frítt stillaðir. Lógin segði, at landbrúksráðið var »en dansk Institution« og stóð undir landbrúksministeriinum. Landbrúksráðið varð bert ein avleggari av landbrúksministeriinum, og hin danski ministarin skuldi avgera, hvussu alt skuldi stýrast. Føroya lótingsmenn vóru komnir so lígt niður, at teir søgdu, at so skuldi vera. Hann hevði ferðast víða um landið og hildið fundir um sama evnisum í kvöld. Í sumum stóðum hevði hann móti harðari mólstøðu; men hann hevði ikki hoyrt eitt einasta mótmæli frámanni, ið sjálvur hevði jorð í hondum. Og har, ið mólstøðan hevði verið harðast, hevði hann fingið flestar undirskriftir til adressuna. Teir menn, ið høvdu arbeitt ímóti honum, vóru tilfíkir, ið eina ferð um mánaðin kundu fara eftir sínum fustu lønum.

Nú ætlaði hann at senda adressuna út um Havnina. Hann væntaði sær einar 1000 til 1200 undirskriftir; men hann bað ongan skriva undir, tað hevði hann ongastáðni gjørt, — tað stóð hvørjum manni frítt at gera, sum hann vildi.

Talarin helt tað vera órætt at hava eitt yvirsn; hann, ið jorðina hevði í hondum, mátti ta sjálvur um, hvussu hann røkta hana. Hann kallaði hetta eina danska landbokkommissjón. Hvussu hetta var í komini? Ja, nú mátti hann nevna ein mann, tó ikki við navn, amtmannin. Niels Winther segði, at ein amtmáður, ið kom til Føroya, vildi roynd at reformera okkurt fyrri at fáa okkurt gott embæti; men øt sorgeligt Vilderede bliver Frugten deraf. Tá talarin fer til landbrúksministerin, so sigur hann sum so, at hann ikki hevur ringasta skil á føroyskum jarðarbrúki, hann mátti aleina halda seg til sín embætismann í Føroyum, amtmannin. Hvussu

hevði verið, um ministarin segði nei til amtmansins uppskot? So mátti annar víkt. Og tað var lætt at skilja, hvør tað var. Vit høvdu haft eitt tilfelli fyrr.

Um nú hesir tveir Føroyingar-arnir vildu sett okkurt ígjøgnum, so helt ministarin seg sjálvstýris-til tað, ið amtmáðurin segði.

Síðani fanst talarin eitt sindur at tí, ið blóðini høvdu skrivað um jarðareformin; men hann segði seg ikki at vilja koma nærri inn á tað her, tí fundurin var bert fyrri tráðarmenn. Tó fanst hann at, at »Dim« kundi siga, at tað vóru brek í lóginu og tó vera fyrri henni.

Tað var sagt um hann (talaran) at hann mátti sum sjálvstýris-máður ikki gingið ímóti eini lóg, sum lógingið hevði samtykt. Men høvdu vit sjálvstýri í Føroyum, so hevði henda lóg ikki komið í gildi, tí tá hevði eingin amtmáður verið í Føroyum. Hann (talarin) hevði so verið **ministari (!)**, (ja, eingin er fullspottaður, fyrr enn hann spottar seg sjálfan. Hvi segði hann ikki jallur.) tí hann var valdur til landstingsmann við fleirtali á Føroya lótingi; og tað var sostatt, ið skuldi farið fyrri kong við lóginu til undirskrift. Hann vildi ta sjálvstýrs mótælt lóginu, og so bleiv vald. Hann var klárur til, um tað skuldi verið sama kvöld, at gingið til valg uppá jarðareformin.

N. Debess fyrirló A. Ziska til orðstýrara.

Orðstýrarin helt ikki, at tað var nokur grund til at forhast seg; tað var betur at vit fóru heim at sova uppá tað fyrst. Fyrsti talarin hevði sagt, at tað hevði verið betur, um teir menn, ið henda lóg var gjord fyrri, høvdu fingið nokur eintøk av henni, og tað var rætt. Andin í gráu bók var danskur; hann var at halda jorðina so fast til Danmarkar, sum gjorligt. Menn, ið har vóru inni, høvdu sagt, at hetta lógaruppskotið var gott, teir kundu so koma fram við síni hugsan.

Hann minti á, at tráðarmennir í Havn høvdu biðið ministarið um at fáa kontraktirnar forbetraðar; men teir høvdu einki svar fingið enn. Tó, teir ætlaðu ikki at gevast so.

Síðani gav hann orðið til

H. J. Jacobsen, ið byrjaði við at siga, at tað var gleðiligt, at jarðarbrúkið hevði fingið so miklan ans millum fólk, at tað kundi samla stórar fundir víða hvar um landið.

Tað varð kanska sipað eitt sindur til hansara, tí hann onkun-tíð úti á byggunum hevði tikið gráu bók í forvar. Gráu bók var sanniliga ikki so myrk, sum hon varð gjord. Lógin kom at avvara Havnarmenn í minni mun enn aðrar; tí her átti kommunan jorðina. Lógin var fyrri ein stóran part byggd uppá at hjálpa fólki í ymsum bygnum til at kunna fáa jorð, og at veita teim betri styrk til at dyrka hana. Tann studingur, sum nú fekt, var hvorki egg ella ungi; men henda lógin gav betri láni-vilkor og størri studingar.

At Føroyingar einki skuldu hava at siga yvir hini føroysku jorðini eftir hesi lóginu, er púra galið. Føroya lóting valdi teir og ministarin ein mann í landbrúksráðið. Vóru vit ikki mætari menn enn so, at tveir Føroyingar máttu láta fyrri einum danskum manni; so var illa vorðið í landinum. Heldur ikki var tað givið, at ministarin valdi ein danskan mann (amtmannin), tað kundi líka so væl henda, og

tað hevði verið sjálfstýrsgjalt, um hann valdi ein landbrúks-konan Føroying.

Í gráu bók stendur, at ein gott kann keypa jorð; men tað var ein spurningur, um tað var betur at hava skjóti. Tað stóð ikki í lóginu, at menn skulu missa jorðina, tað stóð kunnu. Eitt annað var, um maður fór í d. til Amerika og einki spurdist til hann aftur, at so hitt almenna hevði líkindi til at taka jorðina.

Tað var ikki nakað nýtt, at maður skuldi halda við líka, tað hann fekk um hendur. Hvussu var vorðið við kongsbøndum og teirra festibrevum, vóru teir ikki eisini horð — treytirnar í teimum vóru sanniliga ikki nakað linari, enn tær vildu verða eftir hesi nýggju lóginu. — Ein vitsti einki um, at bøndur høvdu mist garðarnar, um teir ikki høvdu betalt leigu til rætta tíð.

Nei, hin reyði tráðurin, sum gekk ígjøgnum lóginu, var ikki til skaða fyrri tráðarmannin, — tvørturimóti, hann var at hjálpa honum til jorð. Tað var ikki rætt at gera málið stórpólitiskt; vit høvdu ikki ráð til at siga, at einki skuldi henda í landinum, fyrr enn vit stóðu klárir av øllum útlendskum.

Maður eigur sína jorð. Bør kann ikki eksproprierast.

J. P. segði, at hetta við láni-grunninum spardi danska statin-um einar 70 túsund krónur árliga. Um vit bert hugdu at teim turru tølunum, so kundi tað sæð so út, men tað var ikki so. Tað vóru nógvur danskar lógir, ið grensaðu til jarðarbrúkið, sum eisini vóru galdandi fyrri Føroyar, (her nevndi hann nokur dømi); men so gott sum eingin Føroyingur hevði fingið nakran pening eftir teimum. Tað vildi eftir teirri nýggju lóginu tvørtur móti fáast so nógv meira enn fyrr, bæði sum láni og í studing. Tað kundi tí ikki sigast, at amtmáðurin hevði gjørt lóginu fyrri at spara statinum pengar. Og ið hvussu var, mátti ikki eitt so stórt fleirtal av lótingsmonnum okkara haft góðkent uppskotið, um teir ikki hildu tað vera gott.

Talarin skuldi ikki spilla tíð teirra, innbjóðaranna, longur, men vildi bert siga, at ein og hvør demokratiskt innstillaður maður mátti halda uppá hesa lóginu.

(Framhald).

Tíðindi.

K. F. U. M.

Sondag: Hjemligt Samvær.
Mandag: Læsestue.
Onsdag: Ungdomsafdelingen.
Torsdag: Møde for Mænd.
Fredag: Yngsteafdelingen Kl. 6. Læsestue Kl. 8.

Nøtakast.

Hóskvöldið og tað mesta av náttini kastaðu Havnarmenn nó á Eystaru vág. Teir fingi einar 25 leypur (50 kurvar). Tað er já ikki nógv; men tað eru tó nokur ár síðan, at so frætt hevur fingist har.

Harðveður.

Hesa vikuna hevur verið heldur baldrut veður. Náttina millum 22. og 23. sleit hin norsk damparin »Kongshavn«, ið lá við brúnna hjá V. Lützen, frá landi og dreiv niður á skipini, »King

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3.

Hovedkontoret i Thorshavn tillige aabent 6—7 for Ind- og Udbetalinger.

Athurs, Grundick« og »Vigeland«, ið lógu har á vanni; men nakar stórri skaði varð tó ikki. »Hog-oy«, ið mist hevði annað akkerið náttina fyrri, mátti alla hesa náttina liggja og andøva í fjorðinum, tí hon ikki kundi liggja fyrri tí eini ketuni. Tá skipið legði at kajuni um morgunin, breyt tað »bolverkið« nóg so illa. Ein íslenskur motorbátur »Gulltoppur«, ið bygður er í Frederiksund, og er á veg til Vestmannaoyggjarnar, og nakrir enskir trolarar, tveir við lítum maskin-skaða, hava ligið inni á Havnini og krokað nakrar dagar.

Telving

Seinasta sunnudag vóru í telefon telvað 2 talv millum Havnina og Lorvík. Havnarmenn vunnu bæði talvini. Teir telvaðu í 5 tímar.

Ungmannafelagið „Merkið“

Hevði fund friggjakvöldið í vikuni við frálíkum upplestri. Læs fyrst dr. Chr. Matras góða søgu eftir sjálvum seg, og var hon væl fagnað. Síðan læs Heðin Brú (Hans J. Jacobsen) eina sera skemtliga søgu, ið hann hevur umsett eftir danska stórskaldinum Martin Andersen-Nekso, og at eundanum læs dr. Matras eina nýggja søgu eftir Heðin Brú, ið ikki var minni skemtlig og væl ein hin besta søga, hann enn hevur skrivað.

Í gjárkvöldið flutti Z. Sørensen lærari roða og var evni hansara fólkalivsmyndir úr einari lítilli byggd fyrri o. u. 20 árum síðan. Roðan var sera góð og væl fagnað. Bæði kvöldini var almikið av fólki á fundi. Næsta friggjakvöld kl. 9 hevur Merkið aftur fund í Avhalds-húsinum. Sverre Patursson flytur roða.

Viðmerkingar.

„Føroyatíðindi.“

Afturhaldsblaðið »Føroyatíðindi« er sum vant úti og fiskar. Tað er stuttligt at síggja, hvussu ræðslusligið tað er fyrri javnaðarmonnum og reisingini av tí minna manninum.

Eitt agnið, tað nú hevur, er at roynd at fáa út í orð, at tað eru oddamenn javnaðarflokksins, ið standa fyrri einum skilnaði av fiskimannaflokkinum. Neyðar-fátektradómur og hjálpaloyti!

Vit eru ikki menn at taka dagar ímillum teir báðar flokk-

arnar fyrri sunnan og norðan. Hartil hava vit ov lítið greiði á innanfelagsstarvi Føroya fiskimanna. Men vit hava altíð rátt til samanbald og mælt frá at skiljast í smáflokkar innanfyri fiskimenn og arbeidarar. Teir eiga at standa allir sum ein og ein sum allir. Hvussu tað er ímillum Suðuroya fiskimannafelag og F. F., vita vit ikki. Men eitt er vist: ganga ikki allir fiskimenn saman um at verja mál og krøv fiskimanna, skulu teir koma í eitt bróðurkriggi ella bert slíta samarbeiðið — so er deyðin í durinum. Og tað er tað, ið afturbildið og stórmanaflokkurin, umboðað av »Føroyatíðindi«, leggja allar árar umboð fyrri at útina. Men vit hava tað treysti til Føroya fiskimenn, at tað má aldri henda.

Hvergin teirra

(P. M. Dam ella K. Djurhuus) vóru forir fyrri at mólbexiva eitt einasta petti av tí, ið J. P. flutti fram á fundinum í »Klubbanum« á Tveroyri, hersar »Føroyatíðindi« seg upp at siga.

»Føroyatíðindi« er sum ein vissur skapningur, ið stingur høvdið inn í buskin, tá ið vandi er á ferð. Tess skrivari hevur vist í Klubbanum dripið høvdið djúpt niður undir beinkin og stungið proppar í oyruni og hildið fyrri eyguni, at hann ikki á nakran hátt mátti hoyra og síggja, hvussu hvørt einasta punkt, ið J. P. flutti fram, var andavent og prógvað einans at vera til í hansara stórbónda heila.

Jóanes:

Eg havi altíð viljað brigdað Andrasi, at hann ikki hevur viljað virt lótingsins vilja við ikki at vilja seta tess vilja yvir sín vilja — tá hava fólk viljað hildið, at tað havi eg viljað gjørt bara fyrri at fremja mín vilja.

Og, tá ið eg nú man vilja seta lótingsins vilja út av spælinum við til vilja hava ministeris vilja ímóti lótingsins vilja, vilja fólk halda, at eg man vilja svíkja sjálvstýris vilja og lótingsins vilja, einans fyrri at fremja mín vilja. Undarligt, ikki at vilja hava mín vilja, tá ið eg man vilja ríva leyst ella vilja hava sambandsins vilja fyrri at vilja hava mín vilja til allra vilja fyrri 26 marku Kirkjubíggjar vilja í ein jarlavilja.

